

Sritis ir tikslai:

- Girdimojo garso /t/ „bombardavimas“.
- „Kalbos garsai“ 9–10 p.
- (D) tigras, tiltas, traukinys, taškas, telefonas, televizorius, trikampis,
- (V) tvarkyti, taškytis, eiti, taisyti, eiti,
- (B) platus, karštas, tvanku, lietinga, šalta,
- vardai – tėtis, teta, Tomas, Asta.

Veikla

Garso /t/ tvirtinimas

Tai viena iš antrosios garsų grupės fonemų, kurią vaikas plėtos. Šią savaitę vaiką ketinate „bombarduoti“ su daugeliu žodžių, frazių, dainų, knygų, rimuotų eilėraščių, kuriuose yra fonema /t/. Ši savaitė – tai vaiko galimybė klausytis fonemos /t/.

Naudokitės „Kalbos garsais“ 9–10 p., kuriuose rasite daug idėjų įvairioms veiklos su minėtu garsu.

Galite prisiminti „Tiku taku“ dainelę apie laikrodį 25 savaitėje. Tai puiki daina kartojimui, ir suteikianti galimybę vaikui ilgai klausytis garso /t/.

Kasdieninės frazės:

Tėtis miega. Tėtis ateina.
 Tuk tuk tuk, kažkas atėjo.
 Dedam...ant stalo.
 Tavo eilė.
 Tupi katė.
 Atia atia.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Supranta frazes su veiksmazodziu + daiktavardziu kasdienineje veikloje.
- Zodyno skaičiavimas
 - Kalbos suvokimo zodyna sudaro mažiausiai 140–200 zodziu.
- Tema: Zoologijos sodas (ūkis)

Veikla

Tokias frazes sudaro dauguma vaiko kasdieninių instrukcijų. Jūs jau greičiausiai su vaiku įtvirtinote šį tikslą kasdieniniame jūsų gyvenime. Šią savaitę atkreipkite dėmesį, ar vaikas per dieną supranta šias instrukcijas:

- Nusiplauk rankas.
- Valgyk pietus.
- Uždaryk duris.
- Susitvarkyk žaislus.

Jeigu turite kokių nors naminių augintinių, galite vaiko paprašyti jį pamaitinti, sušukuoti, pavadžioti ar paglostyti. Pagalba, prižiūrint šeimos naminį augintinį – puiki galimybė plėsti vaiko klausymąsi, kalbą ir žodyną.

Taip pat atėjo laikas suskaičiuoti jūsų vaiko žodyną. Jeigu dar nepradėjote naudoti priede esančio tikrinamo žodžių sąrašo, šią savaitę asmeninį žodyną **perkelkite į 2500 žodžių sąrašą**.

Žodyno plėtimas: Apsilankymas zoologijos sode arba ūkyje

Vienas iš geriausių būdų, kaip išplėsti vaiko žodyną, kalbą ir sąvokas – tai važiuoti į ekskursijas ir patirti kažką naujo pagal tam tikrą temą. Šią savaitę aplankykite zoologijos sodą ar nueikite į ūkį, kur gyvuliai yra prijaukinti, ir galima juos glostyti bei šerti. Jūs tikriausiai tai darėte, kai buvo siūloma anksčiau. Vis dėlto jūsų vaikui niekuomet nepabos stebėti gyvūnus, ir kiekvienas apsilankymas leidžia jums plėsti vaiko kalbą ir sąvokas. Beveik kiekviena kasdieninė frazė, kurią su vaiku naudojate namuose, bus matoma, prižiūrint gyvūnus zoologijos sode ar ūkyje. Gyvūnai ēda, miega, žaidžia, maudosi, ir yra prižiūrimi savo tėvų.

Nufotografuokite visus gyvūnus skirtingų veiklų metu. Pagalvokite apie konkretų žodyną, kurį galite pateikti vaikui, paremta asmenine patirtimi – gyvūnai globojami savo motinų, jie ēda įvairių rūšių maistą, jie turi kūno dalis, kurios skiriasi nuo tų, kurias vaikas išmoko ant paties savęs, jie gyvena skirtingų pavadinimų vietovėse. Jūsų fotokamera bus svarbiausias dienos pagalbininkas, ir net jei jūs neplanuojate vaiko visko mokyti, vis tiek fotografuokite ir išsaugokite jas vėlesniam laikui.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Spontaniškas kalbos pavyzdys.
 - Ne mažiau kaip 45 nuoseklūs pasisakymai.

Veikla

Atėjo laikas kaupti kitus vaiko spontaniškos kalbos pavyzdžius. Šį kartą tai turėtų vykti už namų ribų. Apie tai jau kalbėta 25 ir 29 savaitę. Puiki šios savaitės idėja – žymėti vaiko kalbos pavyzdžius, kuriuos jis naudoja ne namuose, o kitose aplinkose. Tai reikalauja didesnio jūsų planavimo. Vis dėlto svarbu turėti idėją, kaip įvairiose situacijose lavinti vaiko sugebėjimus.

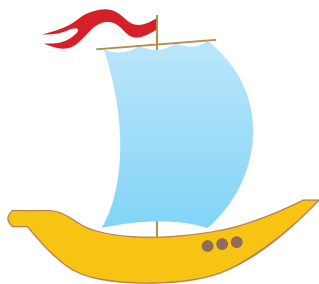
Galimi aplinkos pavyzdžiai

• Pirkimas

Tai veikla, kurią atliekate kiekvieną savaitę, ir kaip įprasta, galite vaiką pasiimti kartu su savimi arba palikti namuose. Raskite draugą arba šeimos narį, kuris palydėtų jus į prekybos centrą, ir kad vienas iš jūsų galėtų bendrauti su vaiku, o kitas užrašytų visus vaiko išsireiškimus. Tai jums suteiks įžvalgumo žodyno ir kalbos reikšmių sričiai, kurių galite neišgirsti, kai vaikas kalba namuose.

• Vaikų darželis arba žaidimai draugų namuose

Ramiai sėdint ir klausantis vaiko, kol jis žaidžia su draugu ar vaikų grupe, galima pamatyti, koks jūsų vaiko socialinis elgesys, kokią kalbą jis naudoja skirtingose situacijose. Šis kalbos pavyzdys jums parodys, kaip vaikas pats geba susitvarkyti be suaugusiojo palengvinto bendravimo. Ar vaikas naudoja savo kalbą šioje situacijoje? Ramiai stebėkite ir klausykite, užrašykite kiekvieną vaiko pasisakymą. Prisiminkite, kad jie turi būti nuoseklūs ir nepamirškite, kokius garsiažodžius sako.

Data	Ką jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Tikslus visų balsių ir dvibalsių turinio tarimas naujuose žodžiuose ir frazėse:
 - /au/, pavyzdžiui, kiaušė, šaukštas, saulė, maudytis, tau,
 - /ui/, pavyzdžiui, muilas, fui,
 - /ai/, pavyzdžiui, vaikas, batai, laivas,
 - /ie/, pavyzdžiui, miega, pienas,
 - /uo/, pavyzdžiui, šuo, uodega, duok.

Veikla

Sunku patikėti, kad tai jau 33 savaitė! Šią savaitę, kai klausotės vaiko kalbėjimo, atkreipkite ypatingą dėmesį į žodžių balsius ir dvigarsius, kuriuos vaikas sako spontaniškai. Užrašykite žodžius, kuriuose balsius ir dvigarsius vaikas taria netaisyklingai. Išgirdus bet kokias vaiko klaidas, liepkite jam klausyti, sakykite žodį dar kartą, akustiškai pabrėždami balsį ar kitą garsą, kurį vaikas ištarė netaisyklingai. Klausykitės jo pamėgdžiojimo. Vaikas turėtų spontaniškai ištaisyti savo klaidą, išklausęs jūsų pavyzdį.

Jeigu vaikas turi sunkumų su tam tikru garsu, galbūt pirmiausiai norėsite su juo balbatuoti, tardami izoliuotą balsį, o vėliau sujungti su įvairiais priebalsiais. Tada greitai pereikite prie žodžio ir frazės. Naudokitės ankstesnėmis savaitėmis, jų technikomis ir veiklomis.

Jūs taip pat galite suplanuoti konkretų garsą, daug kartų naudodami žodžius, turinčius balsį, kurio jam reikia tolimesniam plėtojimui. Atminkite, kad jeigu jau mokėtės mėgdžioti tam tikrą fonemą, galite vaikui pateikti naujus žodžius, kuriuose yra šis garsas. Tačiau jeigu norite, kad vaikas sakytų spontaniškai, galite naudoti tik tuos žodžius, kuriuos vaikas žino, ir kurie yra pateikti surašyto žodyno lape.

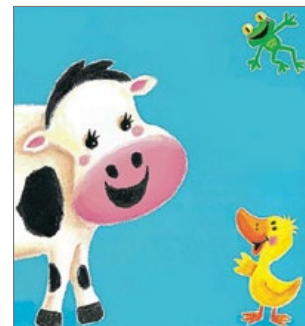

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

1. Savaitės pasaka: David Wojtowycz, „Ar tu moki mūkti?“ (Can You Moo?).

Orchard Picture Books, Australia, 2002.

- Iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti, kad jūsų vaikas jau per didelis tokiai knygutei, nes pagrindinė jos mintis – gyvūnų sakomi garsiažodžiai. Kaip bebūtų, tariant garsiažodžius, susijusius su gyvūnais, turite galimybę įsiklausyti į vaiko kalbą ir įsitikinti, kad balsių ir dvibalsių kiekis yra tinkamas, o tai ir yra šios savaitės tikslas.
- Sudėtingiau bus, jei prašysite vaiko pasakyti, kas kokius garsus sako. Tai tokio tipo kalba, kurią visi tokio amžiaus vaikai gali naudoti ir suprasti. Jūs turėtumėte gebėti paklausti vaiko: „Kokius garsus skleidžia liūtas?“, o vaikas turėtų gebėti jums atsakyti reikiamu garsu. Dar sunkiau, kai nerodote vaikui knygos ir paklausiate bei laukiate vaiko atsakymo ir tik jam atsakius, parodote paveikslėlį. Norėdami dar pasunkinti užduotį, pasakykite tik užuominą: „Jis šokinėja. Kas tai?“ Vaikui atsakius, klauskite, kokį garsą skleidžia tas gyvūnas.
- Išplėskite šią knygą, surinkdami daugybę žaislinių gyvūnų ir pritaikykite garsą kiekvienam iš jų. Galite ir apsiukeisti vietomis, ir patys sakyti garsą, o vaikas turėtų paimti atitinkamą žaislą.
- Kalba, susijusi su gyvūnų garsais, yra labai turtinga žodynu. Galite mokyti vaiką, kad katinas murkia, šuo loja, paukštis čiulba ir t.t. Vaidinkite knygas, įvairiai pritaikydami balsą prie situacijos. Jei naudositės šiais būdais, išlaikysite vaiko dėmesį į knygą.

2. Savaitės dainelė: „Avinėlis“

Žodžiai:

„Beee, avinėli, vilnų ar turi?

Kaip gi? Trys maišai pilni.

Vieną krepšį gaus ponias,

Antrą ponias, kaip žinia.

Ir mažam berniukui teks,

Kurs ganyt padėjo avelas“.

- Ši dainelė padeda smagiai mokyti vaiką tarti „bee“ ir pasikartojančius „Kaip gi“ ir „Taip, pone“. Ją smagu dainuoti vaidinant – vienas gali būti poniu, kitas – ponias, o trečias gali būti mažu berniuku. Tris pagalves naudokite kaip vilnos pilnus maišus, o minkštą žaislą – avelę (jei žaislas ne juodas, apvyniokite jį šaliku ar juodu popieriumi).
- Praplėskite dainelę, keisdami gyvūną. Pieškite piešinėlius arba raskite tinkamus žaislus ir daiktus, kad vaikas plėstų žodyną ir sąvokas.
 - Au au šuniuk, ar turi tu kaulų?
 - Kva kva varlyte, ar turi musyčių?
 - Op op kiški, ar turi tu morkų?

★ **Patarimas.** Skatinkite vaiką tyrinėti, leiskite jam išsitempti ir suversti kambarį; juk tai yra mokymasis.